

Kadife Darbeden Askerî Darbeye - 12:

HZ. MUSA, HZ. HARUN VE “YARGISIZ İNFAZ”

Prof. Dr. Burhanettin Can

Milli Gazete, 7 Ekim 2016

GİRİŞ

Bu yazıda, 15 Temmuz askerî darbe girişimi sonrasında Türkiye’de, “**açığa alma, tutuklama ve ihraç listelerinde**” yer alan insanların, herhangi bir belge sunmadan ve yargı önüne çıkarılmadan, memuriyetten ihraç edilmesi ve/veya “mallarına el konulması” / “ihtiyatî tedbir” konulması konusu, *HZ. Musa – Samiri - Hz. Harun Olayı* çerçevesinde ele alınıp değerlendirilecektir.

TOPLUMSAL DEĞİŞİMİN TEDRİCİLİĞİ ve HZ. MUSA’NIN KAVMI

İsrailoğulları, Mısır’da Firavunların zulmü altında yaklaşık 250 yıl civarında köle olarak yaşamışlardır. O dönemdeki inanç sistemleri açık değildir. Ancak Mısır’daki hayat tarzından çok etkilenmiş olmaları gerekir ki; Hz. Musa’nın verdiği mücadeledeki mucizeleri görmüş ve yaşamış olmalarına rağmen, Kızıldeniz’i geçtikten sonra, putlara tapan bir kavimle karşılaştıklarında, Hz. Musa’dan kendilerine de tapınacakları putlar yapmasını istemişlerdir(7 Araf 138). Bunun üzerine Hz. Musa, onlara geçmişte gördükleri zulümleri ve Allah’ın bahşettiği nimetleri hatırlatmış ve tekrar cahiliyeye dönmeme noktasında onları uyarmıştır(7 Araf 139-141).

Buradan çıkarılacak en önemli ders; toplumsal değişimin, tedrici, uzun vadeli ve zorlu bir yolculuk olduğu gerçeğidir. İnsanlar, yıllar içerisinde kazandıkları inançlarını, alışkanlıklarını, örf, adet ve geleneklerini *ani bir şekilde bırakamaz ve değiştiremezler.*

Şahit oldukları bunca mucizeye rağmen İsrailoğulları’nın, şuuraltındaki cahili inanç ve yaşam biçimlerini, kısa zamanda değiştirememelerinin sebebi budur.

Kavminin kısa bir müddet önce kendilerine putlar yapmasını istediklerini bildiği halde Hz. Musa, toplumsal değişimin tedrici değişim boyutunu göz önüne almayarak, Allah ile görüşmek için *çok acele etmiştir*. Nitekim Allah, buluşma anında kendisine; «*Ey Musa, seni kavminden çabucak ayrılıp gelmeye sevk eden nedir?*» (20 Taha 83) sorusunu yöneltmiştir. Hz. Musa, kavminin durumundan emin olarak, Allah’a; «*Onlar arkamda izim üzerindedirler, benden hoşnut kalman için, sana gelmekte acele ettim, Rabbim.*» (20 Taha 84) şeklinde cevap vermiştir. Bunun üzerine Allah’ın kendisine; «*Biz senden sonra kavmini deneme (fitne)den geçirdik, Samiri onları şaşırtp - saptırdı.*» (20 Taha 85) şeklinde verdiği cevap, hem kendisinin, hem de kavminin imtihana tâbî tutulduğunun ifadesidir. Hz Musa açısından bu, aynı zamanda bir eğitimidir. Dersin konusu; *bireysel ve toplumsal değişimin tedriciliği ve uzun vadede gerçekleşmesidir.*

Dikkat edilmesi gereken nokta, Hz. Musa, Allah ile görüşmek için randevu talep ettiğinde, kendisine, talebin hemen ardından randevu verilmemiş, araya 40 günlük bir sürenin konmuş olmasıdır(7 Araf 142).

Bunun sebebi ve hikmeti nedir? Ne olabilir?

Bir ihtimal, Hz. Musa'nın, Allah ile konuşma anına/buluşma anına ruhsal olarak hazırlanması gerekmektedir. Verilen süre bununla ilgili olabilir. Nitekim Hz. Musa, **"Kavmimde benim yerime geç, ıslah et ve bozguncuların yolunu tutma"**(7 Araf 142) diyerek kendi yerine kardeşi Harun'u vekil tayin edip, kavminden ayrılıp inzivaya çekilmiş; ibadet ederek kendisini büyük buluşmaya hazırlamıştır(1, 2). **İkinci ihtimal**, Hz. Musa'nın kavmi, imtihana tâbî tutulacaktır. Bu imtihanın sonuçlarının tezahürü için bir süreye ihtiyaç vardır. **Üçüncü ihtimal**, hem birinci, hem de ikinci ihtimalin birlikte var olmasıdır. Üçüncü ihtimalin olması, daha kuvvetlidir. En doğrusunu Allah bilir.

Toplumsal değişimin tedriciliğinden dolayı İsrailoğulları'nın tâbî tutulduğu imtihanın sonuçlarının tezahür etmesi ve hayata fiilen yansması için 40 günlük bir süre yeterli olmuş olabilir. Nitekim bu sürede Hz. Musa'nın kavmi, Samiri'nin kurduğu tuzağa düşmüştür. Kavmi, Hz. Musa'nın kendilerine yaptığı tebliğin muhtevasını unutarak **"Samiri'nin altın buzağısını"** ilâh olarak benimseyip, ona ibadet etmişlerdir(7 Araf 148). Ancak, sonra yaptıklarından pişman olmuşlar ve Allah'tan af dilemeye başlamışlardır(7 Araf 149).

Görülebileceği gibi, iman dairesinden, cahiliye ya da inkâr dairesine; cahiliye ya da inkâr dairesinden, iman dairesine geçiş, ani ve sancısız olmamaktadır. Hz. Musa'nın kavminin yaptıklarından pişman olması ve af dilemesi, bunu göstermektedir. Kavim, çok ciddi bir gelgit yaşamıştır. **İster beşeri olsun, ister olmasın bütün sistemler, "hal değişiminde" "geçici bir rejim" yaşarlar. Bu bir kanuniyettir.**

O nedenle **"açığa alma, tutuklama ve ihraç etme"** işlemlerinde, toplumsal değişimin yavaş ve tedrici olacağı göz önüne alınmalıdır. Çok kesin, sağlam belge ve delil olmadan işlem yapılmamalıdır.

TOPLUMUN İÇİNDE YAŞADIĞI ORTAM VE DEĞİŞİM

Hz. Musa, kendisine verilen emirlerle dolu levhaları alarak kavminin yanına, kızgın ve üzgün olarak dönmüş ve onlara sitem ederek Allah'ın azabını hatırlatmıştır(7 Araf 150, 20 Taha 86). Hz. Musa'nın yaptığı bu sorgulamaya karşı kavmi, O'na **"verdikleri sözden kendiliklerinden dönmediklerini, Samiri'nin kendilerini saptırdığını" söylemiştir** (20 Taha 87, 88). Samiri, o günün şartlarında, olağanın dışında bir gösteri yaparak; cahiliyenin kirlerini ve paslarını kalplerinden söküp atamamış bir toplumu, etkilemiş ve onları tekrar cahiliye inanç sistemine çekmiştir.

Bu gün, üzerinde durup düşünülmesi gereken en önemli noktalardan birisi de budur. Çevresel etkilerin ve okuyup öğrenilenlerin insan üzerindeki etkileri (yaklaşık % 60 oranında) önemlidir. Hz. Peygamberin (sas); **"Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra anne - babası onu Yahudi, Hıristiyan veya putperest yapar..."** (3) *hadisine ve vezirin karısının baskısına karşı Hz. Yusuf'un yaptığı duaya, bu açıdan bakılması gerekmektedir*(12 Yusuf 33).

Sade vatandaşlar, genellikle *olağan üstülük*lere karşı özel bir zaaf gösterirler. Bu, Kuran'da insanın **heva cephesine** ilişkin bir özellik olarak yer almaktadır. İnsanların, peygamberlerin davetine karşı verdikleri ilk tepkilerden biri, *"Mucize göstermeleri gerekmez mi"* ve *"yanında melek olması gerekmez mi"*? şeklindedir. İşte Samiri de, bu zaafın dışsallaşmasını sağlayan bir iş yaparak Hz. Musa'nın kavmini saptırmıştır.

CIA ve MOSSAD'ın yüksek teknolojik imkânlarını kullanarak, kendi insanını dinleten, gözleten; sonra da karşılaştıklarında kalplerini, ruhlarını okuduğu imajı-veren bir liderin (F. Gülen), kendisine tâbî olanlar üzerindeki etkisi, çok büyük olmuştur. Gülen hareketi mensupları, genellikle, liderlerinin **"gayıpten haber verdiğine"**, **"Mehdi olduğuna"**, **"Allah ve Peygamberle sürekli görüştüğüne"** inanmakta ve liderlerinin **"söylediği her şeyi doğru"** kabul etmektedirler. Bu nedenle, 17 - 25 Aralık *maliye – polis - yargı darbesi* ve 15 Temmuz *askerî darbe* girişiminden dolayı bu insanların bütün inançlarını, aniden değiştirip gerçekleri görebileceğini sanmak ve buna inanmak yanlış olur.

Diğer taraftan, **Gülen Hareketi, darbe öncesinde kesin inançlı üst kademe sivil kadrolarının büyük çoğunluğunu yurt dışına çekmiş, sempatizan ve taraftarlarını ortada bırakmıştır.**

Gülen Hareketinin kesin inançlı kadrolarının yerine *"ibadet ve ticaret ehlinin"/sempatizan ve taraftarlarının* üzerine bugünkü şekliyle gidilirse, Gülen hareketine hizmet edilmiş olacak; sempatizan ve taraftarların *kesin inançlı* olma ihtimali artacaktır. **Bunun çok eski komünist bir taktik olduğu unutulmamalıdır.**

HZ. MUSA, HZ. HARUN VE YARGISIZ İNFAZ GİRİŞİMİ

HZ. Musa, kavminin yanına döndüğünde, kavminin ona; **"-Biz sana verdiğimiz sözden kendiliğimizden dönmedik. Samiri bizi yanılttı."** cevabı üzerine, Hz. Musa öfke ile elindeki kutsal emir yazılı levhaları bırakarak kardeşinin üzerine yürümüş, onu saçından sakalından yakalayıp; **"- Ey Harun! Onların saptıklarını gördüğün zaman seni (onlara müdahale etmekten) alıkoyan neydi? Niye bana uymadın, emrime baş mı kaldırdın?"** (20 Taha 92) diyerek suçlamış ve hırpalamıştır.

HZ. Musa, kavminin bu duruma niçin düştüğünü, neler olduğunu, vekil bıraktığı Hz. Harun'a sormadan, onunla konuşmadan, doğrudan doğruya onu suçlayarak üzerine yürümüş, saçını başını yolmaya başlamıştır. Bunun üzerine Hz. Harun, kardeşi Hz. Musa'ya; **"-Annem oğlu, bu topluluk beni zayıflattı (hırpalayıp güçsüzleştirdi) ve neredeyse beni öldürmeye giriştiler.**

Bari sen düşmanları sevindirecek bir şey yapma ve beni bu zalimler topluluğuyla birlikte sayma(7 Araf 150); - ***Ey annemin oğlu, sakalımı ve başımı tutup - yolma. Ben, senin: “İsrailoğulları arasında ayrılık çıkardın, sözümü önemsemedin” demenden endişe edip korktum.***” (20 Taha 94) şeklinde cevap vererek onu itidalli davranmaya davet etmiştir.

Gerçekte Hz. Harun, üzerine düşen sorumluluğu, gücü oranında yerine getirmiş; fakat başaramamıştır(20 Taha 90). Taha Suresi 90. ayetinin yeminle başlamış olması, Hz. Harun’un üzerine düşen sorumluluğu gereğince yerine getirdiğinin bir ölçüsüdür. Hz. Harun’un açıklamasına rağmen kavminin cevabı;

“-Musa bize geri gelinceye kadar ona (buzağıya) karşı bel büküp önünde eğilmekten kesinlikle ayrılmayacağız.” (20 Taha 91) şeklinde çok sert ve kesin olmuştur.

Adaletsiz bir şekilde kardeşini suçladığını ve hata yaptığını anlayan Hz. Musa, kendisinin ve kardeşinin af edilmesini Allah’tan istemiştir(7/151). Gerçekte ***ilim, hikmet ve hüküm sahibi olan Hz. Musa’nın yaptığı iş, yargısız infaz girişimiydi.***

Sonuç: Allah’a Ve Ahiret’e İman Edenler, “Düşmanları Sevindirecek İşler Yapmayın!”

Bugün, 15 Temmuz ihanet hareketi sonrasında “açığa alma, tutuklama ve ihraç etme” ile ilgili tutulan yol ve yaklaşım ile Hz. Musa’nın, Hz. Harun’a karşı yargısız infaz girişimi arasında bir benzerlik vardır. “açığa alma, tutuklama ve ihraçla” ilgili işlemlerde, Hz. Musa gibi davranılmakta, insanlara savunma hakkı verilmeden, gerekli belgeler önlerine konulmadan öfke ile cezalandırılmaktadır.

15 Temmuz ihanet hareketi sonrasında, 2400 civarında akademisyen, on binlerce öğretmen ve memur, genel olarak - istisnaları olabilir hiçbir şey sorulmadan, savunma hakkı verilmeden, yargı önüne çıkarılmadan, ne ile suçlandıkları gerektiği gibi izah edilmeden, sadece *MİT, istihbarat raporları ve idari amirlerin görüşlerine dayanılarak, üniversitelerden ve çeşitli kamu kuruluşlarından ihraç edilmişlerdir.*

İzlenen bu yol, yanlıştır ve “yargısız infazdır”. Bu, iyi bir gelenek oluşturmayacak; gelecekte de, hep örnek alınacaktır.

Kendisine ***ilim, hikmet ve hüküm*** verilmiş olan ***Hz. Musa***, yukarıda ifade edilen hatayı yapabiliyorsa; bugünkü liderler de, karar vericiler de, hata yapabilir; hata yapma ihtimalleri çok daha yüksektir. Bugünkü liderlere hatırlatma yaparak yardımcı olmak; Allah’a ve Ahiret’e iman eden, ***“temiz akıl”, “sâlih amel” ve “fazilet” sahiplerinin” sorumluluğudur*** (11 Hud 116).

Unutulmasın! ADALET YOKSA BARIŞ DA OLMAYACAKTIR.

Öyleyse, Ey Allah’a ve Ahiret’e iman edenler, düşmanları sevindirecek bir şey yapmayın:

“Ey iman edenler, kendinizden olmayana sırdaş edinmeyin. Onlar size kötülük ve zarar vermeye çalışırlar, size zorlu bir sıkıntı verecek şeyden hoşlanırlar. Buğz (ve düşmanlıkları) ağızlarından dışa vurmıştır, sinelerinin gizli tuttukları ise, daha büyüktür. Size ayetlerimizi açıkladık; belki akıl erdirirsiniz.” (3 Âli İmran 118)

“Size bir iyilik dokununca onları tasalandırır, size bir kötülük isabet edince ise onunla sevinirler. Eğer siz sabreder ve sakınırsanız, onların 'hileli düzenleri' size hiç bir zarar vermez.” (3 Âli İmran 120).

HENÜZ VAKİT VARKEN; YARIN ÇOK GEÇ OLABİLİR!

Kaynaklar

1. Kutup S., Fizilâl-il –Kuran, Hikmet yayınları, İstanbul, cilt 6, s: 245-279; c 10 s: 64-71.
2. İbn Kesir, Hadislerle Kuran- ı Kerim Tefsiri, Çağrı yayınları, İstanbul, 1985, c10, s: 5259-5266
3. Buhari, Cenâiz 80; Müslim, Kader 22; Ebu Davut, Sünnet 17; Tirmizi, Kader 5.